

K

- kabala** szerencsetárgy, bűvtárgy, szerencsét hozó tárgy v. cselekedet, bűvös erejű v. védő hatású tárgy, babonás hit vmiben
- kabalisztika** szám- v. betű- v. névvarázslás
- kabaré** derűműsor MA, mulató v. élc- v. gúnyműsor; nevetséges jelenet; derű- v. élc- v. kacag(tat)ó színház; vidám tarka est; dalcsarnok
- kabin** háló- v. utas- v. öltözőfülke; vezetőfülke; függővasút fülkéje; kis faházikó; **~os** fülkeőr, fülkenyitogató, fülkefelelős
- kabinet** kormány, szűkebb kormány; benyíló, oldal-v. különszoba, kis szoba, fülke; bemutató- v. szakterem
- kabriolet** nyitott gépkocsi, nyitható tetejű gépkocsi
- kadencia** zene zárlat, záradék, rögtönzéses változattal zárás; önálló szólam (szóló hangszeré); mérték, ütem; hanglejtés
- kadét** hadapród, tisztjelölt
- kaftán** hosszú férfikabát, keleti v. török hosszú-kabát, bokáig érő köntös
- kajál** eszik, falatozik, étkezik, táplálkozik, fogyaszt, lakmározik; **~da** étkezde, faloda
- kajás** éhes
- kajüt** utasfülke (hajón)
- kakofemizmus** durva szóhasználat
- kakofónia** rossz hangzás, hangzavar, hangzavar, ricsaj, zene-bona, zshivaj
- kaktusz** csudatövis N, pozsgás
- kalamajka** zűrzavar, felfordulás, kavarodás, baj
- kalamáris** tintatartó, írófestéktartó; írófolyadék
- kalamitás** természeti csapás; baleset, szerencsétlenség; váratlan, bosszantó eset, baj, vesződség, viszontagság
- kaleidoszkóp** dolgok színes kavargása, tarka-barka színekép, színgazdagság, színforgatag; színkucskas, szín-nézőke, szín- v. képváltó játék, játékszer látványosan változó színekkel

kalendárium naptár(könyv) v. naptárfüzet; ismeret-terjesztő v. szórakoztató naptár

kaliber ágyúcső mérete v. öble, a lőfegyver csövének belső átmérője; érték, méret, minőség, nagyság, űrméret; **nagy ~ű** jelentős, tekintélyes

kalibrál mérőeszközt hitelesít; bemér; adott átmérőre esztergál (fémárut)

kalkulál számol, számot vet, (ki)számít; megtervez, tervez(get)

kalkulátor (zseb)számológép, pötyögő, pötyi; pénzügyi könyvelő

kalligráfia szépírás; szépírás-művészet

kalocsni, kalucsni cipőre húzható sárvédő, védő lábbeli

kalória táperő, táphőerő, tápértékegység; hőmennyiség régi egysége; **~pénz** étkezési hozzájárulás

kamarilla bizalmas tanácsadói kör; uralkodói tanács; **~ politika** titkos irányítású hatalmi rendszer, csel-szövők rendszere, titkos testületi országlás

kamásli, kamásni boka- v. lábszárvédő

kamera (kép)felvevő gép v. készülék; **~men** felvételező, felvételező, fölvetés, képrögzítő

kamerád bajtárs, szövetséges, sorstárs, barát, pajtás, cimbora

kaméleon köpönyegforgató, kétkulacsos szélkakas; színváltó hüllő

kamikáze öngyilkos, mindenre elszánt, önmagát feláldozó; (ön)merénylő

kamilla orvosi székfű, székfű, szikfű, székfűvirág, köhögő virág

kamion hosszú v. óriás tehergépkocsi; soktengelyű tehergépkocsi

kampány választási hadjárat; toborozás, győzködés, meggyőzés, rábírás; **~munka** rohammunka, (választási) előkészítés, előcsatározások, küzdelem, mozgalom, (sajtó)harc; **lejárató** ~ úszító v. ugrató hadjárat

kampec vége van, elveszett, odavan; meghalt, elpusztult; tönkrement, befellegzett vminek
kamu álcázás, megtévesztés, ürügy; **~flázs** álcázás, leplezés, kendőzés, fátyolozás, palástolás, takarogatás, falazás, titkolás
kanalizáció, kanalizálás csatornázás; vmely útra v. mederbe terelés, levezetés; békés megoldás
kanapé támlás v. karfás (szövettel bevont) heverő
kanális csatorna, csatornahálózat
kancellár kormányfő; irányító beosztású államférfi v. államfő v. helytartó; **~ia** kormányfői hivatal
kandalló kályha, cserépkályha, látványtűzhely, látványkemence, katlan, tűztér
kandeláber fáklyatartó, gyertyatartó, lámpaoszlop
kandidál pályázik; jelöl
kandidátus jelölt, pályázó; tudományos fokozatú kutató v. tudós
kannibál emberevő, emberfaló, saját fajtáját evő; vad, vérengző, vérszomjas
kanonizál szentté avat, szentek jegyzékébe felvesz; kötelező szabállyá változtat, beiktat, törvényesít, törzskönyvez, elfogad
kantin étkezde, falatozó; laktanyai v. üzemi étkezde v. áruda
kantus köntös
kaolin porcelánföld, fehér agyagföld, üvér N
kaotikus rendetlen, rendezetlen, zűrzavaros (személyiség), kusza (helyzet)
kapacitál győzköd, unszol, noszogat, bátorít, biztat (gat), ösztökél, rábír, rávesz, rábeszél, befogadtat, elfogadtat
kapacitás befogadó képesség; kiterjedés, nagyság, felszereltség foka; űrtartalom, térfogat tárolóképesség; termelőkéesség; cselekvőképesség; szellemi felfogó képesség, fogékonyság, készség, rátermettség, szakértelem, tehetség; elismert jelesség, kiválóság, tekintélyes szakember, szakértő; ágyszám (kórházban)

kapilláris *fn* hajszálcső, hajszálér; *mn* hajszálvékony
kapitali gazdálkodj okosan (játék)
kapitalista tőkés, (kíméletlen) kizsákmányoló; üzlet-
ember; (túlzottan) anyagias
kapitalizmus tőkegazdaság, tőkésdi, tőkés uralom
kapitális főbenjáró, nagy fontosságú, fontos, kifejlett,
óriás, oszlopos, rettentő, pompás, kitűnő; lényeg-
es, fővesztéssel járó; oszlopfő; nagy kezdőbetű
kapitulál behódol, feltétel nélkül megadja magát, le-
teszi a fegyvert; beadja a derekát; meghátrál,
visszavonul
kapszula (kis) tok, tokocska, burok, hüvely; burok-
gyógyszer; nyomásálló fülke, úrhajó fülkéje
kapuciner kávé (kevés) tejjel
kapucni csuklya
kapucsínó, cappuccino *ol* tejhabos kávé
kaput meghalt, beadta a kulcsot; odavan, tönkre-
ment, elromlott, vége, nincs tovább
karabély rövid csövű puska (lovas katonáké)
karabiner (forgó) kampózár, fémcsat
karakter jellem, egyéniség, jellemzilárdság, lelkierő;
hajlam, lelkialkat, jellegzetesség, jellemző vonás;
írásjel (betű, szám), leütés; **~es, ~isztikus** jel-
legzetes, egyéni, sajátos; **~ológia** jellemtan, jel-
lemrajz, jellemosztályozás
karambol összeütközés; közlekedési baleset v. sze-
rencsétlenség
karamell égetett v. pörkölt cukor, cukorpörk, pörkéd,
pörkölc; **~izáció** cukorpörkölés
karantén elkülönítés, vesztegzár
karate tenyérvívás
karaván sivatagi, hegyi utazók, járművek vonulata,
csoportja, társasága, sora; zárt sor, libasor
karát drágakövek (százalékos) súlyegysége; az a-
rany minőségegysége
karbid gázkő
karbonát szénlet, szénsav sói, széngyök
karbunkulus vörös színű drágakő; *orv* *pokolvar*, da-

rázsíeszek, gennyes kelés
karburátor porlasztó, gázosító
karcinóma orv rákos daganat, rákdaganat, bőrrák
kardigán kötött kabátka, kiskabát, dóka
kardinális alapvető, lényeges, elsődleges, fő, fontos, sarkalatos; bíboros, bíbornok
kardiológia szívgyógyászat; szívgyógyászattan
kardiológus szívgyógyász, szívszakértő
karfiol kelvirág, virágkáposzta, rózsakel, túros káposzta
kargó (hajó)rakomány v. -teher ; szállítmány; szállított rakomány biztosítása
kariatida gyámszobor, támszobor, nőalakú (tartó)oszlop
karikatúra gúnyrajz, torzrajz, jellegrajz; torzalak, torzítás, torzkép, torzmás; túlzás
karikíroz gúny- v. torzrajzot készít, kicsúfol; túlozva mutat be, csúfondárosan utánoz; csúfot úz, csúf-fá tesz
karitatív emberbaráti, jótékony(sági), szívélyességi, segélyezési, népjóléti (intézmény)
karitás jótékonyosság, emberszeretet, szívség, szíveség
karizma varázsos, szinte földöntúli, természetfeletti, megnyerő, meggyőző erő, vonzerő, kisugárzás (egyéniiségé)
karnevál népiünnepély, zenés, jelmezes, táncos viganalóm, multság, dínom-dánom; felvonulás, menet
karnis függönytartó, függönyrúd
karosszéria váz(rész), gépkocsi (felső)váz, burkolat
karotta sárgarépa, murok N
karrier pályafutás, elő(re)menetel, érvényesülés; életpálya; ~ista törtető, feltörő, könyöklő, akarnok, becsvágyó, nagyravágyó, népszerűség hajhász
kartell egyezmény, közös megállapodás, szövetség (a fogyasztó kárára), álversengés; tömbület; árszövény; versenykorlátozó keret, szerződés

(gazdasági, kereskedelmi)

kartográfia térképészet, térképirás, térképrajzolás

karton kéregpapír, kemény, vastag, rétegesen ragasztott papír; egészségügyi adatlap; könnyű (színyomásos) pamutszövet; egység, gyűjtő-csomag; zsugor; előrajz; **~ező** adatfelvétel; nyilvántartó

kartoték adatlap; adatlaprendszer; nyilvántartó, kártyatár, ténylaptár, adattár; adatlaptárló (fiókos) bútor

kasíroz papírlapot ellenállóbb v. tartósabb anyagra ragaszt; papírt merevít; nemesebb fedőréteggel borít; színházi kelléket készít

kaspó (díszes) cseréptartó

kaszárnya laktanya, katonaszállás, katonalakház, hadlak, hadtanya, hadház

kaszinó társaskör- v. egyesület; játékbarlang; **~zik** társalog, cseveg, beszélget, (időt lopva) fecseg; játékbarlangban játszik

kaszkadőr veszélyszínész, esémester, zuhanómutatványos (veszélyes jelenetekben); színészhelyettes, színészmás

kaszt zárt v. elkülönült társadalmi osztály v. csoport v. réteg

kasztrál ivartalanít, (ki)herél, férfiatlanít, miskárol, ürüz; **~t** hímvelt, ivartalanított, herélt

kassza pénztár, pénztárgép, pénztartó (acél)doboz v. láda v. rekesz; pénzkészlet

kasszát csinál (vég)elszámol

kataklizma szörnyű természeti csapás, pusztító esemény, végcsapás, istencsapása, istenverése

katakomba föld alatti üreg v. folyosó v. barlang v. gyülekező hely; temetkező hely

katakrézis képzavar

katalizátor folyamatszabályozó anyag, (folyamat-)serkentő v. -gyorsító (anyag v. személy); vmely ügy mozgatóereje

katalogizál jegyzékbe foglal, besorol, sorba jegyez,

sorjegyez, osztályoz; kijegyez, kiír

katalógus (ár- v. cím- v. könyv- v. név-)jegyzék; képes árjegyzék, árujegyzék, sorjegyzék, sorzó, szolgáltatás-jegyzék; gyűjtemény, bemutató

katamarán kéttörzsű v. kettős hajó

katapult kivető- v. kilövőszerkezet; **~ál** kilöveti, kiveteti magát (az irányíthatatlanná vált repülőgépből); kilövi a repülőgépet az anyahajóról, ki repít

katarkta zuhatag, vízesés; *orv* szürkehályog

katartikus lelki-szellemi felemelkedést v. felszabadulást okozó, magasztos, megtisztító, felkavaró, fel-emelő, megrázó (élmény, hatás)

katartzis (meg)tisztulás; erkölcsi, lelki-szellemi felemelkedés (alkotás, élmény hatására)

kataszter nyilvántartás; földadókönyv, telekkönyv; **~i v. katasztrális hold** hold, 1600 négyszögöl földmérték, igaföld

katasztrofális borzalmas, borzasztó, irtózatoss, iszonyatos, sorscsapásszerű, jóvátehetetlen, megrendítő, menthetetlen, rettenetes, szörnyű, végzetes, vészes

katasztrófa (rendkívüli méretű) természeti csapás, elemi csapás; tömeges baleset, szerencsétlenség; teljes összeomlás, végleges romlás, tönkretetés, tönkremenés; hirtelen bekövetkező végzetes esemény, válságos állapot, sorsfordulat, sorscsapás, vészcsapás; végromlás, végveszedelem

katetra szószék, előadói emelvény, dobogó; egyetemi tanszék

katedrális székesegyház, főegyház

katégorikus határozott, ellentmondást nem tűrő, feltétlen (kijelentés, parancs); tételes (ítélet); **~an** föltétlenül, habozás nélkül, kereken

katégorizál besorol, csoportosít, osztályoz

katégoria csoport, osztály, rovat, fajta, fogalomkör, kérdéskör, tárgykör, ténykör, ügykör, fokozat, minőségi fok

katékózis hitoktatás; hitelemzés
katékizmus, káté (keresztyén) hittan, hittani kérdés-felelet, hitelemtan
katéter csapcső, (csapoló)cső, vezeték
katolikus római, pápai, pápahívő
katolikus egyetemes, egyetemleges
katzenjammer másnaposság, macskajaj, borjaj, borbanás, borgyász, korhelyláz
kaució óvadék, pénzbiztosíték
kaucsuk ruggyanta, rugmégza, rugony
kauzalitás okszerűség, ok-okozati összefüggés
kauzális okozati, oksági, okszerű
kavalkád forgatag, kavargás; színes v. tarka v. változatos v. tömegeket vonzó eseménysor v. népünnepély; lovas (dísz)felvonulás v. bemutató
kaviár (hal)jakra
kazamata várpince, várbörtön
kazetta rekesz; doboz, szelence, tok; szalagtok; hangszalag, képszalag, hangorsó, hangtok; osztott, bemélyülő négyszögletes mező; **video~** kép-és hangszalagtok
kazuisztika (jogi v. orvosi v. hittudományi) esettan; szócsavarás
kábel vezeték; huzalköteg; **~tévé** adásrendszer, vezetékes képcsatorna; **~ez** vezetékez, vezetékkel, huzaloz, huzallal ellát, beszerel
kádencia szépen hangzó v. gyakran találó v. bölcs, elmés, szellemes v. mókás mondás, kész felelet; rím
káder fontos v. kiemelt v. támogatandó ember; képzett szakember; **~ez** tudakozódik, érdeklődik (vki felől), megfigyel, kikémelel; **~lap** minősítés, minősítő lap
kákó (japán gyümölcs) kőbogyó
kálium hamany
kálvária kínszenvedés, sok szenvedéssel, hányattal járó élet, esemény(sorozat); keresztút
kálváriát jár sok nehézségbe ütközve ügyintézik

kámfor káfor; illanó vegyület
kámzsa hosszú ing; szerzetesi csuha, csuklyás köpeny v. zsákruha; **~gallér** visszahajtott, szélesen elálló *gallér*
kánikula hőhullám, rekkenő hőség, dögmeleg, kutyameleg idő
kánon szabály, törvény, zsinórmérték, kötelező minta, előírás, egyházi jogszabályjegyzék; ütemeltetéses v. szólamkésleltetéses karének v. sorének
kántál énekel (elnyújtva); kornyikál, nyávog; **~ás** karácsony előtti éneklés háznál
kántor előénekelő (egyházban), egyházi (elő)énekes; éneklésvezető; hangász
kántus egyházi énekkar
káosz öskuszáság, rendezetlen ósállapot; zúr, zúr-zavar, fejtelenség, fölfordulás, összevisszaság, zagyvaság
káplán segédlelkész, kispap, papbojtár, papfiók (*káto-likus*)
káplár tizedes, altiszt
kápolna Isten házacskája; imafülke, imaház
kápó börtönőr, felügyelő, foglár; besúgó
káptalan egyházi tanácsadó testület; **nem** ~ nem mindentudó, nem tart észben
kárpit előfüggöny, díszfüggöny (ablakon, színházban); ülészuzat (járművön), bútorhuzat, bútor-szövet; díszbevonat, díszhuzat; falpapír, fal(i)-szövet, (fali)szőnyeg, (mintás) falhuzat; **~es** bútorbevonó, huzatkészítő
kátrány szurok; szurkos bevonókenőcs
kázus eset, esemény, dolog, (nagy) ügy, botrány, hűhó
keccsöl cipel, szállít, rakódik, emel
keep smiling *ang* Légy mindig vidám!, Mindig mosolyogj!, Légy bizakodó!
kefir tarhó, sűrűtarhó
kek hettyke, pimasz, kihívó, nevetlen, tiszteletlen
keksz sütké, süti(ke), lapsüti, teasütemény, apró sü-

temény

kemikália vegyi alapanyag, vegyszer

kemoterápia gyógyszeres kezelés, gyógyszeres v. vegyi gyógykezelés, daganatírtás (rendszerint ráké)

kemping (bér)táborhely, sátoztábor; kiépített v. felszerelt táborhely

kenguru erszényes ugrány

kennel *ang* kutyatenyésztő v. kutyaidomító telep, intézmény; kutyaszállás, kutyaszálló; kifutó

kenter könnyű vágta, ügetés; **~be-ver** könnyen v. nagy fölényel (le)győz

kenu indián csónak; keskeny versenycsónak

keramika cserépművészet, agyagművesség; égetett, (mázás) cseréptárgyak művészete

kerámia (mázás) cserép, cserép- v. agyagtárgy (égetett, művészi)

kerozin repülőgép-üzemanyag

kerub *angyal*(ka)

ketchup *ang*, **kecsap**, **kecsöp** fűszeres v. fűszerezett paradicsom v. pirancsíz v. pirancs sűrítmény

keyboard *ang* billentyűzet

keyword *ang* kulcsszó, jelszó

kéglő lakás, legénylakás

kémia vegytan, vegytudomány, vegyészet

kémikus vegyész

kibekkel végigvár, kivár

kibernetika agyműködést gépileg utánzó tudomány

kibernetikus gépagyvezérlésű; agyműködés-leképező

kibic kukkancs, kártyalesi, játékeső, kémlelő; kéretlen tanácsadó

kiblokkol munkából kijelentkezik; bélyegzőórával rögzíti távozását időpontját

kifiguráz nevetségessé tesz, kicsúfol, csúfondárosan utánoz vkit, csúfot űz belőle, kinevet

kifli szarvacska, kürtöcske, (vajás) szarvas; kis félholdalakú kenyérféle, pékáru v. -sütemény

kimustrál kiselejtez, kiválogat; **~t** alkalmatlan

kinematika mozgástan
kinetikus mozgási; ~ **energia** mozgási erőtöltet, mozgási tartalék
kineziológia mozgástan
kinézis mozgás, (el)mozdulás
king-size *ang* nagy méret, méretes
kioszk elárusító bódé, kerti étkezde; kerthelyiség, kerti lak; nyitott előadótér
kiparíroz kivéd
kiszuperál selejtez, ejt, kidob
kitt → gitt
klapec gyerek, kölyök, vötykös N, puzsér N
klappol összeillik, összevág, egyezik, talál; sikerül (tervszerűen)
klastrom → kolostor
klassz nagyszerű, kitűnő, kiváló, elsőrangú, első osztályú, osztályon felüli, fenséges, csodálatos, csodás, mesés, remek, rendkívüli, káprázatos, ragyogó, bámulatos, lenyűgöző
klasszifikáció osztályozás, osztályokba csoportosítás, felosztás, rendezés, sorolás
klasszika-filológia ókortudomány, ókortan
klasszika-filológus ónyelvész, ókortanász
klasszikus *mn* örökértékű, örökbecsű, értékes, maradandó értékű (műalkotás), nagy (művész, költő, zeneszerző stb.), nemes, pompás, remek, tökéletes, mintaszerű, utolérhetetlen; becses, elsőrendű, hagyományos, jellegzetes, (mű)rangos, ókori, hírneves
klasszis osztály, csoport; kiváló minőség v. fokozat v. osztály; kiváló, kiemelkedő; kiváló tehetség
klausztofóbia bezártságiszony
klauzula záradék, kikötés, feltétel; függelék, záromondat, zárótétel, zártétel (szerződés végén)
klauzúra (zárt) zárdarész
klaviatúra billentyűzet, billentyűsor
klán nagycsalád, nemzetség, törzs(szövetség); érdekszövetség

kleptománia lopókór, (leküzdhetetlen) lopáskényszer v. -hajlam; beteges, lopási hajlam v. kényszer

klerikális hívó, istenfélő, imaházlátogató; egyházi befolyás alatt álló

klérus római papság, papi rend

kliens vevő, fél, ügyfél (képviselt v. megbízó)

klientéla ügyfelek v. vevők v. megrendelők összessége

klientúra vevők, vevőkör, megrendelők, ügyfelek (ügyvédnél); állandó magánbetegek (orvosnál) összessége v. köre

klikk érdekszövetkezet, érdekszövetség, érdekkör, érdekcsoport (néhány személyből álló), társaság, cimboraság; érdekösszevonás; ~**esedik** összeáll, összecimborál, csoportra bomlik

klikkel (rá)kattint

klimaktérium változás kora

klimatikus éghajlati

klimatizálás hőszabályozás, légpáraszabályozás

klimax változás kora, élethágcsóinak évei; fokozás, tetőpont, csúcspont; ~**os** kiszámíthatatlan, kiegyensúlyozatlan, változás-zavaros, idegesítő

klinika képző- v. tankórház, kóroda, gyakorló v. oktató kórház, egyetemi kórház

klip jelenetsor, jelenetrész

klipsz iratcsat, (irat)csatló, (irat)csíptő, csippentyű; csíptető (fülbevaló), fülkapocs, fülönfüggő

klisé közhely, elkoptatott szólam; állandó minta, alapminta, kapta, dúc, képdúc, nyomódúc, nyomólemez

klíma éghajlat, égalj, égöv, vmely vidék időjárása; hangulat, környezet, légkör; ~**berendezés** léghőszabályozó, hőbeállító, légtisztító v. légtisztító berendezés

kloáka szennygödör, ürüléktár, szennyvízcsatorna; fertő; (szenny)ürítő

klopfol kiver (húst, szőnyeget), potyol, palol N, pall N, puffol

klotúr vitazár
klozett mellékhelyiség, illemhely, árnyékszék, retyó, póce
klón, clone *ang* hasonmás, másolat, másarj(adék), műmás, (növény, állat, ember), növény- v. állat- v. embermás
klónoz, clone *ang* hasonmást hoz létre; testi sejtekből (nem ivarsejtekből) új élőlényt fejleszt ki; (mű)másol
klór fojtany (mérgező gáz), fojtógáz, halvány
klöpli vert csipke
klub egyesület, egylet, kör, társaskör
klumpa (elől zárt) facipő, fatalpú papucs
K.O., knock-out *ang* kiütés (ökölvívásban)
koalíció pártok egyesülése, egyesült pártok, pártközi szövetség, kormányszövetség, pártszövetség, szövetség, szövetkezés
koifikál törvényt szerkeszt, törvénybe foglal; írásba foglal, iktat
koedukáció (kétnembeli) együttnevelés v. -oktatás; vegyes osztály
koefficiens egyűthető
koegzisztencia együttlétezés (térben és időben), társlétezés, együttélés, közös előfordulás
koffer, kuffer bőrönd, útiláda, útitáska; női fenék
kognitív megismerő, észlelő; megismerésre vonatkozó (képesség v. tanulás)
koherens összefüggő, összetartozó; szabályszerűen változó; egymást erősítő v. gyengítő, egymásra szabályozottan ható hullámmás v. sugárzás
kohézió (belső) összetartó erő, összetartás, összetapadás
koincidencia egybeesés, egyezés, egyidejű előfordulás
kokárda tarajka, szalagrózsa, szalagcsokor; nemzeti rózsza, nemzeti szín(ű) szalag(virág)
kokottál kacérkodik, szeméz vkivel, kelletti magát, évdik; foglalkozik a gondolattal v. vmivel

kekott kéjnő, kitartott nő; utcanő, rima
keksz pírshén, kohóshén, tömörített kőshén, sajtolt shénpor; ajzóshér, sekentő- v. kábitóshér
kektél italkeverék, kevert; érdekes keverék, egyveleg, kotyvalék; összejövétel, fogadás; **~party** összejövétel, fogadás
kelera (fertőző) epekór, epesár, epebaj, vészes bélkór
kelerikus heves, fellobbanó, lobbanékony, ingerlékeny, indulatos, epés
keleszterin építőzsír, szövetség
keleszterol epezsír, zsírszesz
kelibri virágmadar(ka), légymadár, delice
kellaboráció (elvtelen) együttműködés, összeműködés; hazaárulás
kellaboráns (haza)áruló
kellapszus összeomlás, összeroskadás, összerogygánás, eszméletvesztés
kellázs rakott kép, képberakás
kellekció gyűjtemény; szedelék, áru(minta)készlet, készletválogatás; divatbemutatóhoz új ruhakészlet; összeillő ruhák, kellékek
kellektivizmus közösségelvűség, közösség-szemléletűség; közérdekiség, közösségi gondolkodás
kellektív együttes v. közös (szerződés v. folyamodás v. jegyzék v. tulajdon); gyűjtő (fogalom), csoportos, közösségi, társadalmi, társas, testületi; **~a** csoport, közösség, társaság; **~e** együttesen, közösen, testületileg
kellektívum közösség, gyülekezet, sokaság, csoport, testület
kellektor gyűjtő
kellega munkatárs, szaktárs, szakmai társ, kartárs
kellegium, keli, kelesz tanulószálló; bentlakásos tanintézet; testület; (felsőfokú) szak- v. tantárgy, előadássorozat
kellezió összeütközés, összeecsapás (ellentétes erőké); érdekellentét

kollekvium (felsőfokú) köztes v. félévi vizsga
kolonizál gyarmatosít, (be)telepít; *orv* megtelepszik, megtapad
koloratúra zenei ékítmény, dísz, díszfutam; énekhangbeli színezés
koLOSSzalis nagyméretű, nagyszabású, mérhetetlen, hatalmas, óriási; egetverő, szédületes, irdatlan, nagyszerű, remek, bámulatos, elképesztő
koLOSSzus óriási, hatalmas méretű (ember v. állat v. tárgy)
kolónia gyarmat; (lakó)telep, telepítés, település; közösség, összesség
kolumna oszlop; nyomtatott oldal, hasáb
kombájn arató-cséplő gép, összcséplő; **ész~** nagy-észű, tudor
kombináció összeállítás, összeállítás, társítás, összetétel, egyesítés, csoportosítás, összekapcsolás, elrendez(őd)és; hozzávetés, gyanítás, számítás, összjáték, agyafűrt gondolkodásmód
kombinál elképzeli, találgat, következtet, összerak
kombinált együttes, összetett, bonyolult, összesített, kapcsolt (áru), társított, összeállt, összeállított, összekapcsolt, vegyes, teljes körű (bérlet), ösz-szeválogatott; többszemponú, többes működésű
kombinát nagyüzem
kombinátor ötletgyártó, összehozó; ügyes, agyafűrt
kombiné női alsóing
komédia vígjáték, bohózat; mulatságos, nevetséges eset; hűhó, színészkedés, színlelés, tettetés
komédiás mulattató, bohóc, bohókás
komédiázik bolondozik, bohóckodik, mókázik, színészkedik, tetteti, alakoskodik
komfort kényelem, kényelmi fok(ozat); **~érzet** elégedettség; **~os** kényelmes, lakályos, otthonos, barátságos (berendezés); **össz~** teljes felszereltség
komika vígjáték-színésznő, női mulattató
komikus *fn* mulattató (színész); *mn* bohókás, furcsa,

mulatságos, kacagtató, nevetető, nevetséges, rö-hejes, vígjátékba való

komilfó, comme il faut *fr* illendő, illedelmes, kifogás-talan, jólnevelt, megfelel a társadalmi elvárások-nak

komissió, komisszió megbízás, megbízásból v. megbízatásból történő vásárlás v. eljárás v. fel-hatalmazás; árucsomag (készen raktározva)

komisz durva, rosszindulatú, gonosz, alávaló, aljas, galád, hitvány, bitang; rossz, vásott, szemtelen, haszontalan, csibész, ebadta; förtelmes, cudar gyalázatos, szörnyű, istentelen, iszonyú, zord, kemény

komisszár (állami) hatósági biztos, csendbiztos, rendőrbiztos; népbiztos

kommandíroz parancsol(gat), parancsnokol, rendel-kezik, igazgat, irányít, vezényel

kommandó fegyveres, kirendelt csapat, különítmény, gyors v. különleges v. határozott bevetésre alkal-mas katonai egység v. osztag; ~~~s~~ különítményes, bevethető rendfenntartó

kommasszál tagosít, összít, összeolvaszt, összevon

kommandál (ki)ajánl, közvetít, javasol, elad

komment hozzáfűzés, megjegyzés; ~~~ál~~ értelmez, magyaráz, észrevételez, észrevételt tesz, hozzá-fűz, megjegyzést fűz hozzá, megjegyez, jegyze-tel, fejteget, kifejti; ~~no~~ ~ nincs mit hozzáfűzni v. mondani, nem nyilatkozom

kommentár hírmagyarázat; értelmezés, állásfoglá-lás, kiegészítő v. magyarázó v. bíráló megjegyzés

kommentátor hírmagyarázó, (hír)közvetítő

kommerciálizmus üzletesedés, üzleti érdekek ural-ma, üzleti szemlélet, pénzuralom

kommerciális kereskedelmi, üzleti, üzleties, anyagi

kommersz kereskedelmi, kereskedő; tömegáru, tö-megcikkjellegű, gyenge v. silány minőségű

kommuna (tulajdon)közösség; társadalmi-gazdasági csoportosulás, egység

kommunális közösségi; városi v. települési v. közösségi

kommunikatív közlékeny, beszédes; szószátyár

kommunikáció közlemény, közlésfolyamat, tájékoztatás, eszmecsere, tudomásra hozás, egymás megértése; érintkezés, beszélgetés; **meta~** jelrendszer- v. test- v. arcjátékbeszéd

kommunikál közöl, (meg)beszél, tárgyal, megmagyaráz, megindokol, szót ért, vitat; érintkezik, kapcsolatot teremt, viszonyul; összeköttetésben v. kapcsolatban van

kommunista vörösuralom híve

kommunizál, elkommunizál begyűjt, magának megszerez; eltulajdonít, lop

kommunizmus vagyonközösség (eredeti értelme); vörösuralom

kommüniké hivatalos jelentés v. közlemény v. nyilatkozat, állásfoglalás, hirdetmény (hang v. képcsatornán v.sajtóban)

komorna szobalány

komornyik szobainas, lakáj

komód fiókos, fiókláda, fehérneműs bútor

komótos kényelmes; lassú

kompakt összeálló, tömör; tömörített, tömött, kemény, sűrű, szoros; tápláló, tömény, laktató (étel); összetett; ~ **fénycső** takarékos világítótest v. fénycső

kompasz iránytű, delejtű, mágnesű, tájoló; körző

kompaszív részvékeny, szánós

kompatibilis odaillő, beleillő, összeillő, megfelelő, összeférő, összeférhető, összekapcsolható, összeegyeztethető, összeilleszthető; helyettesíthető

kompánia társaság, csapat, együttes, gyülekezet, kenyeres pajtások, egy kenyéren élők; színtársulat; század (katonai)

kompenzáció kárpótlás, kártalanítás, kártérítés, kiegyenlítés, ellentételezés; kiegyensúlyozás, ellensúlyozás; megtérítés, viszontszolgáltatás; köz-

vetlen árucseré

kompenzál, rekompenzál kárpótol, kiegyenlít, kipótol, visszatérít, ellensúlyoz, ellentételez, beszámít; pótcselekszik

kompetencia illetékesség, hozzáértés; készség- v. képességfejlesztés, alkalmasság, alkalmazó képesség

kompetens illetékes, jogosult; feljogosított; képesített, gyakorlott, tapasztalt, hivatott, irányadó, hozzáértő, jártas, szakavatott, szakértő

kompilál összeollóz, összemásol, összeír, összeállít, összetákol; adatokat összehord

komplementer kiegészítő; ellenütemű

komplett egész, teljes, hiánytalan; **vki-nem** ~ boldog, agyament, nincs ki minden kereke, esztelen

komplex összetett, bonyolult, többsíkú, sokoldalú, sokrétű, szerteágazó; *H* körülményes, kusza, tekervényes, csavaros, szövevényes, gondolkodtató; **~um** *fn* közös rendeltetésű (épület)együttes, (épület)tömb, öszlet, tömörülés; **~us** *fn* lelki gubanc v. zavar v. zavartság

komplé kétrészes női ruha, ruha kabátkával

komplikáció szövülés, szövődmény, nehézség, bonyodalom, zavar, váratlan akadály

komplikált bonyodalmas, bonyolult, összetett, nehezen áttekinthető, körülményes, nehézkes, tekervényes, kuszált, összegubancolt, összegabalyított, szövevényes, körmönfont; *orv* szövődött, szövődményes

komplott összeesküvés, bűnszövetkezés, pártütés

komponál zenét szerez; alkot, szerkeszt, összetesz, összerak, összeállít

komponens összetevő, alkotórész

komponista zeneszerző

komposzt (szerves növényi) zöldhulladék, zöld gánaj, zöldtrágya, kerti trágya, táptalaj, televény-(föld); **~ál** televényt v. növényi hulladékból trágát készít, kerti földet v. táptalajt érlel

kompozit többes, összetett (anyag), kevert, több-részű

kompozíció összetétel, összeállítás; műalkotás (fel-építése v. belső szerkezete); zenemű, zenedarab

kompót befőtt, (édes lében) főzött gyümölcs

kompresszió (össze)nyomás, sűrités

kompresszor (villamos) légsűritő

komprimál összenyom, sűrit

kompromisszum egyezség (kölcsönös engedményekre alapuló), megállapodás, megegyezés; (köz)alku, megalkuvás

kompromittál bajba kever, bajbaránt, belemárt vmi-be, gyanússá tesz, gyanúba, hírbe hoz v. -kever, fonák v. kellemetlen v. visszás helyzetbe juttat, jó hírért beárnyékolja v. rontja v. aláássza v. veszélyezteti, árt a hírének, rossz hírbe hoz, szégyent hoz nevére, csorbát, foltot ejt jó hírére, árnyékot vet rá

komputáció számítás, számvetés, számolás

komputer, **computer** *ang* számítógép; **~izáció** számítógépesítés, számítógépes rendszerek bevezetése

koncentráció összpontosítás, elmélyedés, elmélyülés (figyelemé); központosítás, összevonás, tömörítés, tömörülés, egybegyűjtés; sűrűség, töménység (vegyi anyagoké v. vmely anyagé a vérben v. testváladékokban); **~s-tábor** gyűjtőtábor, kényszertábor, foglyotábor, megsemmisítő tábor

koncentrál összevon, központosít, közepít; összpontosít, elmélyül; sűrit, töményít (oldatot), tömörít, felhalmoz

koncentrátum sűritmény

koncentrikus egyközepű, közös középpontú

koncepció alapeszme (műé), elgondolás, elképzelés, felfogásmód, nézőpont, nézetek rendszere, tervezés, tervezet, irányvonal, vezérelv, meglátás, megfogalmazás, (eszme)fogantás; fogamzás, foganás, fogantatás; **~s**, **koncepcionális**

előítéleten alapuló, előre eltervelt v. kigondolt v. elhatározott, kiagyalt, koholt; irányzatnak megfelelő; **~s-per** kirakatper, koholt per

konceptiózus ötletes, jól átgondolt, kezdeményezésre kész, önálló v. eredeti elgondolásokra képes

koncert hangverseny, (zenei) versenymű v. előadás; madárcsicsergés, tücsökzene; fellépés; **fütty**~kifüttyülés

koncesszió engedély, hozzájárulás, (szerzői jogra) felhatalmazás, átengedés; egyedárusítás; működtetési engedély, kizárólagos jog; bérbeadás, kedvezmény, (ár)engedmény, leértékelés

kondenzáció (pára)lecsapódás, kiválás, sűrítés

kondenzál cseppfolyósít, sűrít

kondenzátor *fn* áramsűrítő; sűrítő; cseppfolyósító, (pára)kicsapató, (pára)lecsapódó, töltéstároló; **~esík** gőzcsík, repülőcsík

kondicionálás légkiegyenlítés, léghűtés, önműködő szellőztetés; *lél* feltételes válaszok fejlesztése; alakítás, szoktatás, idomítás, hozzászoktatással alkalmassá tétel; nevelés; erőnlétfelkészítés; feltételekhez kötés

kondicionáló léghűtő

kondicionált feltételes, feltételezett

kondíció feltétel, kikötés; erőnlét, (egészségi) állapot

kondoleál részvétet nyilvánít, részvétet fejez ki

kondom óvszer

konduktor (mozgás)fejlesztő; nevelő- v. vezető (tanár); karvezető; vita- v. beszélgetésvezető; áramvezető

konfekció készruha; tömegruha, sorozatgyártott ruha, sorozatgyártmány;készruhagyártás

konferansz bevezető szöveg; **~ié** bemondó, műsor-közlő, műsorvezető, beajánló, szinkísérő

konferál, **bekonferál** beajánl, bemond, összekötő v. bevezető szöveget mond, bejelent (műsorszámokat), beharangoz, előre jelez

konferencia előadás, értekezlet, tanácskozás, tanácsülés, vitaülés, megbeszélés, összejövétel
konfetti apró cukorkák, színes papírkorongocskák
konfidens pajtáskodó, komázó, pistikázó, pistukázó, bizalmaskodó, közvetlenkedő, (szemtelen) tola-
kodó
konfiguráció alakzat, felépítés-rendszer, megjelenítés, térszerkezet, térbeli elhelyezkedés; számítógépes elrendezés, jelkészlet
konfigurál rendszert összeállít, felépít, rendszerbe beépít
konfirmál megerősít (vallásban, hitében, igazában), hitet tesz vallásáról, jóváhagy; visszaigazol
konfiskál elkoboz, lefoglal, kisajátít, zár alá vesz, ellop
konfliktus összeütközés, összetűzés, ellentét, feszültség, harc, küzdelem, marakodás, viszály, viszálykodás, nézeteltérés, pörlekedés, vita, veszekedés, civódás, összekülönbözés, összeugrás, súrlódás, szóváltás, torzsalkodás, villongás, véleménykülönbség; *H* összeveszés, összezördülés; lelki v. belső válság v. vívódás
konflis egylovas (személyszállító) bérkocsi, fogat
-konform *utótag* megfelelő; **piac~** keresletnek megfelelő, áruforgalommal összhangban lévő; **EU~** előírásos, szokásos, szabványos
konformista az uralkodó felfogás elvtelen híve, elvtelenül alkalmazkodó, igazodó, megfelelni akaró; megalkuvó, idomulós, besimuló, simulékony
konformizmus alkalmazkodó felfogás v. magatartás
konföderáció állam(szövetség), szövetség független államok között
konfrontáció, konfrontál(ód)ás szembeállítás, szembesítés, szembenállás, szembekerülés, álláspontok szembesülése v. ütközése, ellenszegülés
konfúzió zavar, zavarodottság, zűrzavar; összezavarás, összetévesztés; összevisszaság, fejtel-

ség, szórakozottság, szétszórtság

konglomerátum egyveleg, elegy; halmaz; halom, rakás; ipartársulás, tőkehalmaz; üledéktársulás, üledékké szilárdult kőzet, kavicskőzet

kongregáció *katolikus* hitbuzgalmi egyesület, hitegylet, gyülekezet

kongresszus küldöttgyűlés, nagygyűlés, értekezlet, (megyei v. országos v. nemzetközi) tanácskozás; párt legfelsőbb szerve

kongruens megegyező, megfelelő, megférő, egybehangzó, egybevágó, összeillő, összeférő, hasonló

konjugál egyesít, összeköt; igét ragoz

konjunktúra viszonyok kedvező alakulása, körülmények kedvező találkozása, kereslet fellendülése, gazdasági fellendülés v. élénkülés v. növekedés; ~**lovag** szerencsevadász, helyzetet kihasználó

konkáv homorú, hornyas, odvas, odros N, öbös, öblös

konklávé pápaválasztó gyűlés v. testület v. helyiség

konkludál határoz, dönt, következtet, tehátoz, végső következtetést von le, elhatározásra jut, összefoglal

konklúzió következmény, (vég)következtetés, végeredmény, összefoglalás, okoskodás, okfejtés, megállapítás, tanulság, elhatározás, döntés, záradék, zárótétel, zárószó, befejezés, levezetés, kibontás

konkordancia összhang, összehangzás, megegyezés, kiegyezés, egyezség; a Szentírás megegyező helyeinek jegyzéke

konkordátum egyezmény, megegyezés, megállapodás (vmely állam és a Vatikán között)

konkretizál vonatkoztat, meghatároz, megvalósít, nevesít, foghatósít, tételesen megfogalmaz, néven nevez, leszűkít, pontosít, érzékelhetően, határozott szavakba foglal, kézzelfoghatóan példákkal, megmagyaráz; gyakorlatba átvisz; meg-

köt (szerződést)

konkrét való, valóságos, kézzelfogható, tapasztalati, meghatározott, érzékelhető, gyakorlati, tárgyi, tényszerű, tényleges, fogható, összerű, valósult, megbízható (adat), nem elvont, pontos; **~an** ténylegesen, kézzelfoghatóan, érzékelhetően, tárgyián, tárgyszerűen, tényszerűen, esetről-esetre; **~ eset** egy megtörtént v. egy bizonyos eset; **~um** tény, valóság, valós dolog

konkurál versenyez, verseng, vetélkedik; pályázik, folyamodik, indul

konkurencia versengés, verseny, vetély; gazdasági v. üzleti versenytárs(ak) (összessége); **~harc** érdek- v. élettérharc, üzleti versengés; gazdasági harc v. küzdelem v. mérkőzés v. viadal v. birkózás a vetélytársakkal

konkurens versenytárs, vetélytárs; ellenlábás, (üzleti) ellenfél; pályázó, folyamodó

konnektor dugalj, hálózati csatlakozó(aljzat), (fali) dugaszoló (aljzat)

konnexus személyi kapcsolat, összeköttetés, befolyás

konspiráció összeesküvés, cselszövés, föld alatti titkos mozgalom

konspirál összeesküszik, összeesküvést sző, cselt sző, összesűg, beháló, fondorkodik, ármánykodik; vkivel forral v. tervez vmit; titkolódzik, titokban összebeszél, sűg-bűg; tiltott v. törvényellenes v. titkos mozgalomban vesz részt

konstans *fn* állandó, nem változó (mennyiség); *mn* változatlan, állandó

konstatál észlel, megállapít, észrevesz, felismer, kimutat, tényként észlel, helylel, rögzít, tapasztal; jelez, kijelent, kimond, megemlít, megjegyez, rámutat

konstelláció helyzet, helyzetkép, összfelállás; égitestek együttállása, csillagkép, csillagegyüttes; dolgok v. körülmények alakulása

konsternáció általános zavart keltő megdöbbenés v. elképedés v. megrökönyödés; zördülés

konstituál alkot, megállapít, létrehoz; felállít, megállapít, meghatároz

konstitucionális alkotmányos

konstitúció alkotmány; szervezet, testalkat, felépítés; lelki alkat, alaptermészet

konstruál (meg)alkot, létrehoz, szerkeszt, megtervez

konstrukcionális szerkezeti

konstrukció szerkezet, szerkesztés, megszerkesztés, (meg)alkotás, terv, tervezés, tervezet, megtervezés; elgondolás, elképzelés; vminek a berendezése v. felépítése v. megszervezési módja v. szerkezete

konstruktív alkotó, építő, előre vívó, haladást szolgáló

konstruktőr géptervező, gépszerkesztő

konszenzuális közös megegyezésen alapuló

konszenzus egyetértés, hozzájárulás, jóváhagyás, egyöntetűség, egyöntetű vélemény, beleegyezés, egyezség, megállapodás, megegyezés

konszern érdek- v. érdekeltség-hálózat v. -csoport, vállalat- v. vállalkozás-együttes

konszignáció jegyzék, összefoglaló jegyzék, kimutatás, összeírás; kereskedelmi v. bizományi letét; jegyzékbe foglalás

konszolidáció megszilárdulás, állandósulás, helyreállítás, megerősödés, rendezettség, rendeződés; tartósítás

konszolidál rendez, rendbehoz, állandósít, tartósít, tartóssá tesz, megerősít, megszilárdít; kölcsönt hosszú lejáratú adóssággá alakít; ~t rendezett, kiegyensúlyozott, megállapodott, komoly, tekintélyes; szilárd, tartós

kontaktus kapcsolat, érintkezés, érület, érülködés; viszony

kontamináció szövegy(ület), szövegyülés, szó- v. szövegösszeolvasztás v. -összekeverés v. -össz-

szevegyülés v. -összeollózás, szóalkotás; orv fertőzés

kontemplatív szemlélődő, elmélkedő, elmélyedő

kontextus szövegkapcsolat, (szövegbeli) összefüggés, (szöveg)környezet, értelmi összefüggés v. megvilágítás; dolog, körülmény; helyzet, kapcsolat

konténer tartály, (szemét)tartó, (zárt) szállítótartály

kontinens földrész, szárazföld, földség

kontinentális szárazföldi

kontingens hányad, állomány, létszám, csapategység; mennyiség, részarány, osztályrész; hozzájárulás

kontinuitás folytonosság, folyamatosság

kontíroz számláz, számviteli v. könyvelési tevékenységet végez; **~ás** számlakijelölés; tárgykör-összekapcsolás

kontó számla, folyószámla; tartozás, adósság (folyószámlára, könyvbe feljegyzett)

kontra- ellen-, ellene, ellenkező irányú, szembe-; **~pont** ellenpont; **~poszt** ellenpontos helyzet

kontradikció ellentmondás; ellentetés, tiltakozás, ellenzés

kontraindikáció ellenjavallott, ellenjavallat

kontrakaríroz meghiúsít, elgáncsol, keresztezi más számításait

kontraktus szerződés, egyezmény, egyezés, meg egyezés, megállapodás; (tőzsdei) kötésegység

kontraszelekció ellenkiválasztás, ellenkiválás, ellenkiválasztódás, fonákrostálás, fonák- v. ellenrosta, javaselejt(ezés), rossz kiválasztás

kontraszt éles ellentét, szembetűnő különbség

kontravariancia ellenváltozó

kontráz ellentmond, beleszól, akadékoskodik; fékez, lassít; megerősít, tetéz (vkinek az állítását); **zene** kísér (vmely dallamot mélyebb fekvésben); **~ik** ellenjátékot jelent be (kártyában)

kontroll ellenőrzés, felügyelet, felülvizsgálat, irányí-

tás, szabályozás, vezérlés; rováncs, leltározás, szűrés, szűrdi; **~át** ellenőríz, felügyel, felülvizsgál, figyel, szemmel tart, utána néz, rákérdez, hatalmában tart, irányít, ural; **~csoport** összehasonlítási, viszonyítási csoport (tudományos kísérletekben); **agy~** elmefejlesztés, feszültségoldás; gondolatok feletti ellenőrzés; **ön~** önuralom, önirányítás, önfegyelmzés, önfegyelem, önmérséklet, önmegtartóztatás

kontúr körvonal; **~es** határozott v. éles körvonalú

konvektor zárt fűtőtest; gázfűtő(test)

konvencionális megszokott, (köz)szokásos, bevett szokásoknak megfelelő, hagyományos, közkeletű, illendő, bevett, elfogadott, elvárt, közmegegyezésses, egyezményes; elcsépelet, elkoptatott, közönséges, megmerevedett, mindennapi, ósdi, semmitmondó, untig hallott v. látott, üres

konvenció alku, bevett szokás, elcsépelet dolog, játékszabály, közsokás, viselkedési szabály; nemzetközi megállapodás v. megegyezés v. egyezmény v. egyezség; jelölőgyűlés

konvenial megfelel, kielégít, fekszik neki, kedvére van, tetszik

konvent nagygyűlés, legfőbb végrehajtó szerv, alkotmányozó nemzetgyűlés, egyházgyűlés; **európai** ~ Egyesült Európa törvényhozó testülete

konvergál összetart, összehajlik, összefut; közelít, közös érdek v. irány v. pont felé halad, egy irányba halad, tart vmi felé

konvergencia közelítés vmihez, felzárkóztatás; **~ program** gazdasági, pénzügyi felzárkóz(tat)ás; **~ kritérium** felzárkózás feltétele

konvertál (más pénznemre) átvált, (értékre) áttér, (értéket v. államadósságot) más rendszerbe átesz v. átalakít; tudást hasznosít

konverter átalakító

konvertibilis átváltható (pénznem); aranyalapú

konvertibilitás korlátlan átválthatóság

konvertita áttért(es), hitújonc
konverzió átalakítás, átváltoztatás; átváltás, áttérés, vallásváltogatás; *orv* változtatja panaszait; *lél* átfordítás, felcserélés, megfordítás; lelki jelenségek testi tünetként való megjelenése
konvex domború, ökös; öklös, dudorodó
konzekvencia következmény, folyomány; következ- tetés; következetesség, állhatatosság
konzekvens következetes, állhatatos, kitartó
konzerv készétel, dobozos étel v. készítmény, tartó- sított élelmiszer, tartvány, eltett étel, főztes; ~ **ze- ne** gép- v. gépről sugárzott zene
konzervativizmus hagyományvédelem, hagyomá- nyok v. értékek védelme, értékközpontúság; ra- gaszkodás; maradiság, régi v. túlhaladott dolgok megőrzése
konzervatív értékőr(ző), hagyományvédő v. -vivő, hagyományőrző, hagyományokhoz tapadt, (túl- zottan) fenntartó v. ragaszkodó, állandí; maradi
konzervatórium főzenede, (felsőfokú) zeneintézet, zeneművészeti főiskola v. egyetem, zenede
konzervál tartósít; megőriz, régi állapotban fenntart, állandósít; befőz, elrak, eltesz; védelmez, megóv, megvéd, karbantart; ~**ódás** tartósodás, (eredeti állapotban való) fennmaradás; ~**ás** tartósítás, eredeti állapotban megőrzés
konzisztencia állag, állapot, alkat; ellentmondás- mentesség
konzisztens ellentmondás-mentes, nem ellentmon- dó; erős, állandó; tartalmaz, tömött, sűrű
konzílium megbeszélés, tanácskozás, eszmecsere, értekezlet (főleg orvosi v. egyházi)
konzol támoszlop, gyámkő, tartókar; kezelőszerke- zet; billentyűzet
konzorcium időleges szövetkezés, tőkeösszevonás, vállalati szövetség, tőkebefektetési szövetkezés
konzul külhivatalnok, külügyi tisztviselő v. érdekvédő, külképviselő, külügyi érdekképviselő; helytartó;

~átus külképviselet, állampolgárok képviselete
külföldön

konzulens, konzultáns tanácsadó szakértő

konzultáció, konzultálás tanácskozás, (orvosi) vizsgálat, megbeszélés, szakértők tanácskozása, tanácsadás, tanácskérés, véleményadás, véleménykérés, véleménycsere, tapasztalatcsere, megvitatás

konzultál (szak)tanácsot v. véleményt kér v. ad v. cserél; tanácskozik, megbeszél, megvitat

konzum fogyasztás, fogyasztási szövetkezet, üzemi bolt; ~nő vendégitató nő

konyak borpárlat, őszesz, égetett ital

kooperatív együttműködő; együttes, együtt v. közösen végzett

kooperáció együttműködés, összedolgozás, összehangolás

kooptál betagol, új taggal bővít; új tagot vesz fel (választók beleszólása nélkül); bevesz v. befogad vkit

koordináció (össze)egyeztetés, összerendezés, összehangolás; mellérendelés

koordinál egyeztet, összehangol; ~t egyeztetett, összehangolt, azonrendű; rendezett

koordinátor egyeztető, szervező, irányító, (össze)rendező, összetartó, összefogó

kopíroz másol, utánoz

kopula kötelék, kapocs; kapcsolószerkezet

korall tengeri virágállat, burány; ékkő, buránykő

kord bordázott szövet; ~bársony bordabársony

kordiális szívélyes, kedves, nyájas, barátságos, baráti, meghitt, bensőséges; készséges, előzékeny

kordon kifeszített zsinór, védőkötél, elzáró kötél, kerítéselem, mozgatható kerítés; katonai v. rendőri záróvonal, zárórács, védő- v. zárólánc (sorfal), védőszalag

koreográfia táncszerkesztés, táncleírás, mozdulattervezés v. -tervezet, táncírás, beállítás, munka-

menet, levezetés, előírárend

korifeus kimagasló, vezető személyiség (néha tréfás árnyalattal); hangadó; karvezető, karfő, körfő

korporatív együttműködő

korporáció társulat, egyesülés, egylet, testület, cég

korreferátum kiegészítő (kis)előadás, társelőadás; hozzászólás (felkérésre)

korreferens társelőadó, előadó társ

korrekció helyreigazítás, helyesbítés, javítás

korrekt becsületes, tiszta, nyílt, egyenes, őszinte, igaz, feddhetetlen, megbízható, helyes, helyénvaló, hibátlan, illendő, illő (beszéd v. felfogás v. kifejezés), jogos, kifogástalan, pontos (kezelés), megengedett, rendes, szabályszerű, szabatos, törvényes, törvényszerű; **~or** javító(s), javítnok; elfedő (festék); ellenőrző; **~úra** nyomdai (első) levonat, kefelenyomat; nyomdahibák javítása; **nem** ~ kifogásolható, helytelen

korreláció egymástól való függőség; kölcsönös viszony, összefüggés, kapcsolat

korrepetál felkészít, előkészít, gyakoroltat, ismételtet

korrepetitor házitanító, magántanító; felzárkóztató; oktató karnagy; segédkarmester; zenei kísérő v. felkészítő

korridor folyosó; keskeny, összekötő földszív

korrigál (hibát v. tévedést) módosít v. helyesbít v. (ki)javít v. (ki)igazít

korrodál, korrodeál anyagfelületet kimarat; kimar

korrodálódik revesedik, rozsdásodik, tönkremegy, elpusztul (fém), szétmállik (kőzet), maródik

korrózió revesedés, rozsdásodás, kimaródás, fémfelület-pusztulás

korruptál megveszteget, lefizet, megken; lekenyerez, megvesz, megvásárol, megront, elzülleszt; **~édik** elzüllick, becstelenné, erkölcsstelenné, megvásárolhatóvá, megvesztegethetővé válik

korruptió (meg)vesztegetés, megvesztegethetőség, erkölcsi züllés, erkölcsstelenség, sikkasztás, csa-

lás, visszaélés, métely, posvány, romlás, romlottság, közéleti züllöttség

korrupt megvesztegethető, megvásárolható, lefizethető, lefizetett, megkenhető; becsstelen, bűnös, csaló, erkölcstelen, romlott, züllött, tisztességtelen

kortos szavazatfelhajtó; ~**kedik** vkit v. vmit népszerűsít; toboroz

korvett könnyű, gyorsjáratú felderítő hadihajó, kíséő naszád, cirkáló

koszt étel-ital, élelem, eleség, eledel, ennivaló, innivaló, táplálék, harapnivaló, útravaló, étkezés; élelmezés, ellátás

kosztüm női öltöny, szoknya-kabát együttes; női öltözék v. ruházat v. viselet; korhű ruha; (színpadi) jelmez

kotlett bordaszelet, karaj; barkó, oldalszakáll

koton, **condom** *ném* óvszer

kovariancia együttváltozó

kozmetika szépezészt, szépségápolás, arc-, bőr- v. testápolás; csinosítás, szépítgetés, hibák elpalástolása

kozmetikáz szépít vmin; csinosít, kikészít; javítgat, szépítget; átír, átfest, hamisít, tényeket v. hibákat elfed

kozmetikum kendeszer, szépítőszer

kozmetikus szépezész, szépítő, szépítész

kozmikus világegyetemes, világegyetemmel v. világuőrrrel v. világmindenséggel kapcsolatos, világuőrből származó, világuőri, űrkutatási; űr-, égi-, űrrel kapcsolatos; ~ **rend** a világegyetem működési rendszere, égi rend, égrend

kozmogónia égitesztan, teremtéstan, keletkezéstan

kozmológia űrtan, világtan, világuőrtan, világmindenségtan

kozmonauta űrhajós

kozmonautika űrhajózás

kozmopolita világpolgár; gyökerét vesztett, gyökér-

telen; nemzetietlen
kozmosz világegyetem, világ(úr), világrend, égrend, csillagvilág MA
kód (megállapodás szerinti) jelábécé, jelrendszer, jelképrendszer; átírás, rejtjeles ábécé kulcsa, megfejtése, jelkulcs, rejtjel(kulcs); sejtjel; **~el** szöveget, üzenetet átír, fordít, titkosít, rejtjelez (vmely jelrendszer szabályai szerint)
kódex törvénykönyv, irányelvek foglalata, szabálygyűjtemény, szabályzat; kéziratot régi könyv; **illem**~ illemkönyv
kógens kötelező, alkalmazandó, előírt, törvényszabta, megszabott, hivatalos
kóh, **kók**, **kech** tálbafőtt, tálbasült N, fölfújt, bucka
kókler csirkefogó, csibész, szélhámos, megbízhatatlan, széltoló; csepűrágó, szemfényvesztő
kólika szélbaj, szélkén, szélrekedés, bélgörcs, hasgörcs, hascsikarás, hasrágás, hasfelfúvódás
kóma mély kábultság, mély önkívület, tudatébénultság; halálközeli v. eszméletlen v. önkívületi v. öntudatlan állapot, halálközeli álom MA
kópia másolat, utánzat
kórus énekkar, dalkör, dalárda; szavalókar, -kar; énekkarra írt zenemű
kórus egyházi karzat; **~ban** beszélnek egyszerre beszélnek
kóser megbízható, jó, kiváló; zsidó vallásnak v. szabályoknak megfelelő
kóstál kerül vmibe, vmit ér
kóstol ízlel, ízlel, belenyál, nyalogat, csipeget; tapasztalatot gyűjt, kísérletezik
kölni illatvíz
krach csőd, pénzügyi összeomlás, bukás; baj, kellemtelenség; erős zaj, robbanás
krakéler kötekedő, kötözködő, izgága, mindenkivel kikezdő (ember), kibékíthetetlen, nehezen békülő; garázda
krampampuli sárkánytej N, égő szeszes ital

krampusz (kis)ördög, ördögfióka, ördögnek öltözött személy; ördögalak

krapak alak, fickó, mókus, muki, pali, pofa, szivar, tag, ürge; férfi, ember

kráter bombatölcsér, tűzhányó torok

kreativitás alkotóképesség, alkotókészség, teremtő-erő

kreatív alkotó, termékeny, ötletes

kreatúra teremtmény, csinálmány, lény; elvtelen v. gerinctelen személy; báb

kreáció alakítás, alkotás, csinálmány, mű

kreál alkot, létesít, teremt; alakít, játszik (szerepet)

kredeuc pohárszék, tálszék, konyhaszekrény

kredit, credit *fr* hitel, kölcsön; egyetemi (tan)egység-pont, teljesítménypont

krematórium (halott)hamvasztó

kreol sárgás v. olajbarna bőrszín; lesült (bőrű)

krepp redő- v. gyúrtszövet, bodrók(os) N; túlsodrott, összeugró fonál; redő- v. torlasztott papír

krétón agyalágyult, bamba, bárgyú, barom, buta, együgyű, elmeroggyant, féleszű, félkegyelmű, gyagya, gyagyas, gyengeelméjű, golyós, hatökör, hibbant, hülye, kelekótya, korlátolt, lüke, ostoba, számár, tökfilkó, tökkelütött, tyúkeszű; **~izmus** gyengeelméjűség, gyagyaság agyalágyultság; testi és szellemi fejletlenség

krédó → credo

krém édes kence v. pép v. töltelék; kevercs, (habos v. cukrászati) keverék, kavarmány; kence, kencs N, kenőcs, pép; színe-java (vminek); **~színű** sárgásfehér, vajszínű, csontszínű, nyers színű

kréta íróföld, írókő, írómész, mészirón

krigli sörös korsó

krikszkraksz irka-firka, olvashatatlan írás v. ákombákomb

krimi bűnügyi mozi v. regény v. történet v. színdarab, bűnregény; **~nális** bűnügyi, büntetőjogi; (bűn)-rossz, cudar, csapnivaló, pocsék;szörnyű, hajme-

resztő, elborzasztó, felháborító, félelmetes; **~na-
lista** büntetőjogi szakértő, büntetőjogász; **~na-
lisztika** bűnügyi nyomozástan (gyakorlati tudomá-
nyág), bűnfelderítés

krinolin abroncs(os)szoknya, harangszoknya, farda-
gály; vastag (pépes) kolbász, húsrúd

kripli (le)zülött v. lepusztult alak

kripta sírbolt, földalatti sírrekesz, sírkápolna, sírhaj-
lék, altemplom, rejtek

kripto- titkos, rejtett; **~gráfia** titkosírás, rejtjeles írás

kritérium ismérv, ismertető(jel), meghatározó v. meg-
különböztető jel v. jegy v. sajátosság, fontos v.
döntő tényező, feltétel, követelmény, vezető
szempont; értékmérő, fokmérő; irányelv, mérték

kritika bírálat, bíráló elemzés, értékelés, műbírálat

kritikus *mn* válságos, veszedelmes (állapot), meg-
határozó (pillanat), (sors)döntő, fontos, jelentős
(esemény), bajos, csiklandós, sikamlós, kényes,
nehéz, nehezen megoldható (helyzet v. kérdés v.
ügy), fürkésző v. kérdő v. kutató v. vizsgáló (pil-
lantás v. tekintet); határérték v. -állapot v. -pont; *fn*
bíráló, műbíráló; gáncsoskodó, bírálható (sze-
mély)

kritizál bírál, véleményez, megítél; bírál, kifogá-
sol, gáncsoskodik, ócsárol, szapul, leszól

krizantém katalinrózsa, téli margitvirág, temetőrózsa,
Boldogasszony tenyere

krízis válság, válságos helyzet v. időpont, válság
csúcspontja v. tetőpontja; baj, döntő fordulat, for-
dulópont, szorultság, szükség, veszély, vesze-
delmes állapot; **~intervenció** gyorssegélynyújtás
v. beavatkozás

kröki karcolat, vázlat, rövid írás v. történet, szösz-
szenet

kromofág festékmaró v. -oldó v. -faló v. -evő, színevő
v. -faló

kromoszóma örökfűzér, öröklődés-jelzők fűzére, sejt-
színszál

kronologikus időrendi, időrend szerinti
kronológia időrend, időbeli sorrend; időszámítástan
kronométer időmérő, óra
króm színeny, füstény, fényező v. színező fém
krónika középkori történetírás, események feljegyzése időrendi sorrendben
krónika híradó, hírmondás v. -olvasás, időrendi beszámoló; állandó rovat; események időrendben, eseménytörténet
krónikás történetíró v. -mondó v. -(el)mesélő
krónikus idült, régi, tartós; megrögzött
krózus dúsgazdag; bőre alatt is pénz van
krumpli pityóka, burgonya, földi alma, kolompér, csucsorka
krupié játékvezető, *bankos*, *bankadó*
kubikos földmunkás, napszámos
kufár nyereszkedő, üzérkedő, haszonleső, pénzsóvár (kereskedő)
kujon kópé, ravasz fickó, nőcsábász
kugli teke(játék)
kuka szeméttartály, hulladéktartály v. -láda
kukásautó szemétszállító kocsi
kukker (színházi) látcső, kukucs
kulák zsírosparaszt, jó módú paraszt
kuli (éh)bérmunkás, teherhordó; kerek tolokocsi
kulináris étkezési, konyhai, asztali; ínyes, csemege
kulissza színfal; ~**titok** rejtett, titkolt, burkolt, csak bennfenteseknek hozzáférhető
kulisszák mögött rejtetten, titkoltan, nyilvánosság kizárásával
kulmináció csúcspont, tetőpont, tetőzés, delelés
kulminál delel, eléri csúcspontját, kicsúcsosodik, legfelső fokát éri, tetőpontra hág, tetőzik
kultikus szertartásos; valláshoz v. hitélethez v. vallásgyakorlathoz v. vallási szertartáshoz tartozó
kultivál művel, termel; rendszeresen gyakorol, úz; kedvel, szeret, tisztel; (ismeretséget v. szokást) fenntart

kultivátor sorközművelő kapa; talajművelő v. talajlazító gép

kulturális művelődési, (nép)művészeti, hagyományokkal v. műveltséggel kapcsolatos, hagyományörző; ~ **turizmus** művelődési v. művészeti barangolás v. kirándulás v. látogatás

kulturált művelt, kiművelt; olvasott, tanult, képzett; pallérozott, csiszolt; jómodorú, jól nevelt, előkelő, igényes, választékos, ízléses

kultusz tisztelet, emléképolás; imádat, istenítés, szertartás, vallásgyakorlat, vallási szertartások együttese; **személyi** ~ elvakult v. elvtelen v. vak tisztelet

kultúra lelki és szellemi élet, (köz)műveltség, (meg)művelés, művelődési kör; hagyományok összessége; termelés, termesztett növény, ültetvény, művelt terület; ~**teremtő** hagyományteremtő

kultúrantropológia művelődéstan, műveltségtan

MA, (szellemi) néprajz

kultúrtörténet művelődéstörténet, társadalomtörténet

kumulatív halmozódó, halmozott, összesített, felhalmozódó

kuncsaft ügyfél, üzletfél, vevő, vásárló, megrendelő

kunszt hozzáértés, ügyesség; nehéz dolog, nehéz feladat; művészet, mutatvány; **nem-nagy** ~ semiség

kupec kereskedő, árus, üzér, kalmár, lócsiszár, csihellér; haszonleső, nyerészkedő; ~**kedik** tisztességtelenül v. nyerészkedő módon üzletel

kupé (vonat)fülke, kocsiszakas (vonaton)

kupleráj nyilvános ház, örömtanya; lebuji; rendetlenség, felfordulás, összevisszaság, zűrzavar

kuplé műdal, mulatóhelyi dal; élc dal, gúnydal, helyzetdal

kuplung tengelykapcsoló

kupon jutalom- v. kedvezményszelvény v. -jegy (leszakítható része)

kuratórium kezelőszerv (alapítványé), gondnokság, irányító v. értékelő v. bíráló testület
kurátor kiállítás szakmai (fő)szervezője; kezelőszervi tag; gondnok, vagyonkezelő, felügyelő, gyám
kurázi bátorság, mersz, merészség; talpraesettség, életrevalóság; **civil** ~ közéleti bátorság
kurbli indítókar, hajtókar, tekerő ;forgattyú
kuriózum, kuriozítás érdekesség, furcsaság, ritkaság, különlegesség, nem mindennapi
kurizál szépeleg, udvarol, kacsalódik, levet csap; ~é széptevő, lévcsapó
kurrens gyakori, szokásos; kapós, divatos, éppen most használatos, felkapott, keresett, népszerű, közkedvelt, közkeletű, kelendő (áru); jelenleg is megjelenő v. megjelenés előtt álló (folyóirat, időszakos kiadvány); folyó (ügy v. -írás); folyamatban lévő, le nem zárt
kurtizán félvilági v. feslett erkölcsű nő, (költséges) örömlány, ágyas, király szeretője
kurzív folyó(írás); dőlt (betű), dőltbetűs
kurzor helymutató
kurzus tanfolyam, előadás sorozat; közéleti időszak v. irány(zat) v. irányvonal; hatalmi rendszer; tőzsdei értékpapírok árfolyama
kuzin, cousin *ang* unokatestvér; véri N, ágvér, ágöcs, ághúg, ágnéne
kúra orvoslás, kezelés, gyógymód, fürdőzés, gyógyító eljárás; **fogyó**~ alakformálás, testsúlycsökkentés
kúrál orvosol, gyógyít, kezel
kübli edény, korsó, kancsó, kanna, csésze, vödör; köpöcsésze; éjjeli edény
küret áldott állapot v. *H* terhesség megszakítása, méhkaparás; ~ **kanál** méhkaparó kanál
kűr (bemutató) kör, szabadon választott gyakorlat
kvadrát négyzet, négyszögöl
kvalifikáció képesítés, képzettség; minősítés, értékelés

kvalifikál képesít; képzettséget elismer, kinyilvánít; minősít; értékkel; osztályoz, rangsorol; **jól** ~t képzett; **~ja magát** továbbjutott, elérte v. teljesítette a szintet

kvalitatív minőségi

kvalitás minőség; milyenség, kiválóság, jó minőség; érték, képesség; jó tulajdonság, adottság, hajlam, jelleg

kvantitatív mennyiségi

kvantum részegység, adag, részecske, aprórész, parány; kisvilág, parányvilág; **~mechanika** aprórészvilág

kvarc kövecs, kő, homokkristály, kova; **~ol** kováz; **~lámpa** kovalámpa, barnító lámpa, gyorsbarnító, műnap

kvartett (zenei) négyes; (zenei) négyes mű v. művészegyüttes

kvartély katonai szállás, (al)bérleti lakás, szállás(hely), kibérelt lakás

kvázi majdnem, mintegy, szinte, megközelítő; látszólagos, nem igazi, csak annak látszatát keltő, mint-ha, ahhoz hasonló, körülbelüli

kvintesszencia vminek a lényege v. veleje

kvintett zenei ötös; zenei ötös mű v. művészegyüttes

kvitt elrendezés, kiegyenlítés; vége, nincs tovább; **~ek vagyunk** kifizettük tartozásainkat, megfizettünk egymásnak; vége, nincs tovább; egyenlőek v. rendben vagyunk (egymással)

kvíz, kvízzjáték szellemi vetélkedő; „Ki mit tud?” „Kérdezz, felelek!” játék; látványműsor

kvóta hányad, arányos rész, meghatározott termelési szint, termelhető mennyiség, engedélyezett (áru)mennyiség